

PLA DE LLENGÜES DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

NORMATIVES I DOCUMENTS

UNIVERSITAT DE BARCELONA

PLA DE LLENGÜES DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Acord aprovat pel Consell de Govern
de 24 de març de 2010

ÍNDIX del Pla de llengües

Introducció al Pla de llengües	5
Missió del Pla de llengües.....	5
Visió del Pla de llengües	6
Punt de partida del Pla de llengües	7
Marc normatiu.....	7
Agents de la política lingüística	8
El Pla de llengües, una eina de gestió al servei del multilingüisme	10
Línies estratègiques per al desplegament del multilingüisme	17
Àmbit de la informació i la comunicació institucionals.....	19
Àmbit de la gestió i l'administració.....	21
Àmbit de la docència en el grau i el postgrau	22
Àmbit de la recerca i la transferència de coneixement.....	25

MISSIÓ del Pla de llengües

Aquest Pla de llengües té com a missió establir i desenvolupar la política lingüística a la Universitat de Barcelona durant els propers anys. La UB vol assumir el compromís que es deriva de la necessitat d'incorporar el multilingüisme en el si de la institució, com a resultat del context que estableix el nou marc de l'espai europeu d'educació superior, d'una banda, i de la clara vocació de projecció internacional de la Universitat, de l'altra.

La Universitat de Barcelona, una de les principals institucions acadèmiques de Catalunya, és conscient que té una responsabilitat especial envers la llengua catalana i reitera el compromís amb la societat catalana de protecció, d'ús i de promoció de la llengua pròpia de Catalunya, tal com ja preveuen el seu Estatut i el Reglament d'usos lingüístics. Aquests dos textos de referència, i altres que despleguen normatives en matèria de política lingüística, aprovats i d'aplicació amb anterioritat a aquest Pla de llengües, el complementen i són plenament vigents en tots els aspectes en relació amb els usos de les llengües catalana i castellana.

La Universitat de Barcelona ha de garantir els drets lingüístics de l'alumnat i, en aquest sentit, manté que el professorat universitari ha de conèixer suficientment les llengües oficials a la UB, el català i el castellà, tant oralment com per escrit, i ha de ser capaç d'usar-les en l'activitat docent i acadèmica. La formació lingüística al professorat va començar el curs 1978-1979 i l'acreditació de coneixements lingüístics de català del mateix col·lectiu es va iniciar a partir de l'Acord de la Junta de Govern de 30 d'octubre de 1996, i es va completar amb els acords de 18 d'abril de 1997 i de 12 de novembre de 2004. La formació i l'acreditació són, doncs, dos elements fonamentals de la política lingüística d'aquesta Universitat.

D'altra banda, l'oficialitat de l'occità a Catalunya declarada per l'Estatut d'autonomia de 2006 obre la porta a la necessitat de preveure les condicions d'ús d'aquesta llengua en les relacions de l'alumnat amb el professorat o els serveis administratius de la Universitat.

L'estratègia multilingüe de la UB vol afavorir una ciutadania europea activa fundada sobre la intercomprensió de les llengües i les cultures, a més de l'aprenentatge al llarg de la vida. La UB vol promoure el coneixement de terceres llengües entre els membres de la comunitat universitària que ho vulguin per diferents raons: acadèmiques, professionals, culturals, d'interès lingüístic, etc. La UB vol fomentar la poliglòtització de tota la comunitat universitària.

En la seva aposta pel multilingüisme, la UB donarà prioritat al coneixement de les llengües següents: a) l'anglès, llengua franca *de facto* en la majoria de disciplines acadèmiques, i llengua de treball en molts àmbits de les relacions internacionals; b) l'alemany, el francès i l'italià, que, juntament amb l'anglès, són les llengües que el Comissionat per a Universitats i Recerca preveu valorar prioritàriament en l'etapa actual; c) les altres llengües oficials a l'Estat espanyol, i d) altres llengües de comunicació internacional.

L'objectiu prioritari de millorar les competències lingüístiques de la comunitat universitària en llengua anglesa comportarà diferents objectius específics referents a la formació i l'increment de la mobilitat internacional per a tots els col·lectius universitaris. Amb la introducció de l'anglès en la docència universitària, el Comissionat per a Universitats i Recerca vol aconseguir que, de manera generalitzada, els estudiants siguin capaços de tenir un coneixement instrumental d'aquesta llengua, que els faciliti l'accés a la bibliografia i a la producció científica, l'intercanvi universitari i les possibilitats d'internacionalització.

VISIÓ del Pla de llengües

La Universitat de Barcelona vol ser identificada com a:

- Institució d'excel·lència a escala internacional en els àmbits de l'activitat docent, de recerca i de transferència de coneixement.
- Institució compromesa amb l'ús, el desenvolupament, l'estudi i la promoció de la llengua pròpia.
- Institució que promou el multilingüisme en les activitats acadèmiques i el poliglòtisme dels membres de la comunitat universitària.

La convergència cap a un espai europeu d'educació superior determina l'inici d'un procés d'adaptació tant a les noves necessitats generades per la mobilitat que aquest nou marc estimula, com a les directrius que condicionen l'aprovació dels plans d'estudis.

PUNT DE PARTIDA del Pla de llengües

El punt de partida d'aquest Pla de llengües és el Reglament d'usos lingüístics de la UB, aprovat pel Consell de Govern el 30 d'octubre de 1996 i modificat el 15 d'abril de 1999, el qual desenvolupa les competències lingüístiques atorgades a les universitats en el marc legislatiu que li correspon. Cal, així mateix, fer esment del Pla de normalització lingüística i el Pla de dinamització lingüística, aprovats el 1989, referents per a la política lingüística de la UB fins a la present redacció d'aquest Pla. A més, s'han de tenir en compte els agents implicats en la política lingüística de la Universitat de Barcelona que intervenen en el desenvolupament i l'execució d'aquest Pla.

Marc normatiu

L'Estatut de la Universitat de Barcelona, aprovat l'any 2003, defineix el català com la llengua pròpia i oficial de la UB (art. 6.1), i considera que tant el català com el castellà han de ser utilitzades a la Universitat d'acord amb les disposicions sobre política lingüística, com a llengües oficials a Catalunya (art. 6.2). Aquestes disposicions s'inclouen en la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística i en la Llei 1/2003, de 19 de febrer, d'universitats de Catalunya. Cal tenir en compte que, amb posterioritat a l'aprovació de l'Estatut de la Universitat de Barcelona, es va promulgar l'Estatut d'autonomia de Catalunya de 2006, que afegeix una tercera llengua oficial a Catalunya: la llengua occitana, denominada *aranès* a l'Aran.

A més, d'acord amb els articles 6.3 i 6.4 del Reglament d'usos lingüístics, la Universitat de Barcelona té el compromís de fomentar la llengua catalana en els camps investigador, docent, administratiu i de serveis; de contribuir a la incorporació de la llengua catalana en tots els àmbits del coneixement, i de fomentar el coneixement i l'estudi de la llengua i la cultura catalanes. D'altra banda, l'Estatut preveu en l'article 6.5 que la Universitat de Barcelona resti oberta a altres llengües i cultures, i que promogui, a través del seu servei lingüístic, la formació i l'assessorament multilingües per a les activitats acadèmiques de la comunitat universitària.

D'altra banda, cal tenir en compte les estratègies d'internacionalització, a més de la normativa i d'altres documents de mobilitat relacionats amb les llengües en l'àmbit universitari, sempre que no entrin en contradicció amb la normativa lingüística de la UB i del Govern de la Generalitat.

També l'Acord de finançament variable per objectius (2008-2010) aprovat pel Consell Interuniversitari de Catalunya ha vinculat el finançament de les universitats públiques catalanes amb l'assoliment d'objectius lingüístics en l'àmbit de la docència universitària. Per això, aquest Pla de llengües incorpora els objectius i els indicadors lingüístics previstos pel Consell.

Agents de la política lingüística

a) *Comissió de Política Lingüística.* Segons l'Estatut de la Universitat de Barcelona (art. 6.3), la Comissió de Política Lingüística, creada el 1986, és l'òrgan responsable d'establir les directrius en matèria de política lingüística i d'impulsar la normalització de la llengua catalana. Com a delegada del Consell de Govern, la presideix el rector, o la persona que delegui, i en són membres el gerent, vuit professors dels diferents àmbits d'activitat universitària, quatre estudiants i dos membres del personal d'administració i serveis.

La Comissió de Política Lingüística, al llarg de les seves sessions, ha aprovat un seguit d'acords: sobre els usos lingüístics en els títols propis; sobre el requisit lingüístic de llengua catalana en els concursos d'accés per al professorat funcionari docent i contractat, o sobre els usos lingüístics en la docència, els materials docents i les activitats d'avaluació. També ha fet determinats encàrrecs: l'estudi sobre el multilingüisme en un parc científic, al Centre Universitari de Sociolingüística i Comunicació (CUSC), o el document *La llengua de la documentació acadèmica i administrativa universitària*, a la professora de Dret Constitucional i Ciència Política Eva Pons.

b) *Xarxa de Dinamització Lingüística.* La Xarxa de Dinamització Lingüística es va crear el 1992 amb la finalitat de sistematitzar harmònicament les accions encaminades a estimular l'ús de la llengua catalana en la docència, la recerca, l'administració i la gestió universitàries, la informació i la representació de la Universitat de Barcelona a l'exterior. Formen aquesta Xarxa les comissions de dinamització lingüística de cada centre, en què hi ha representats els diferents col·lectius: el professorat, el personal

d'administració i serveis, i l'alumnat. Els reglaments dels centres de la UB recullen la composició i les funcions de les comissions lingüístiques. La Xarxa de Dinamització Lingüística, juntament amb els Serveis Lingüístics, vehicula anualment les actuacions dels processos de treball prèviament establerts i els eleva a la Comissió de Política Lingüística.

c) *Serveis Lingüístics*. Els Serveis Lingüístics tenen per missió la promoció de la formació en llengua catalana i l'assessorament lingüístic multilingüe per a les activitats acadèmiques, tècniques i administratives de la comunitat universitària, segons explicita l'article 6.5 de l'Estatut de la Universitat de Barcelona. A més de contribuir a la plena normalització lingüística del català, els Serveis Lingüístics s'ocupen de la comunicació multilingüe en l'àmbit universitari. Són línies prioritàries la gestió del castellà i de l'anglès com a llengües de treball en el marc de l'espai europeu d'educació superior, la revisió dels textos científics del professorat en anglès, l'acollida i la iniciació de l'alumnat nouvingut en la comprensió oral i escrita del català, i l'aprenentatge de la llengua catalana, en cursos tant presencials com a través del Campus Virtual per a tots els col·lectius. Els certificats dels cursos de llengua catalana que emeten els Serveis Lingüístics estan reconeguts per la Generalitat de Catalunya i són equivalents als certificats oficials a tots els efectes.

d) *Estudis Hispànics*. Estudis Hispànics, que depèn de la Universitat de Barcelona, té una llarga tradició en l'ensenyament de la llengua i la cultura espanyoles per a estrangers a Barcelona. A més, és el centre examinador dels diplomes d'espanyol com a llengua estrangera (DELE), que atorga l'Institut Cervantes.

e) *Escola d'Idiomes Moderns*. L'Escola d'Idiomes Moderns és un centre de formació de llengües estrangeres que depèn de la Universitat de Barcelona. Dóna servei al conjunt de la comunitat universitària i a altres institucions. Actualment, ofereix cursos de deu idiomes: alemany, anglès, àrab, francès, italià, japonès, portuguès, rus, suec i xinès. L'Escola d'Idiomes Moderns col·labora amb diferents organismes internacionals que vehiculen l'obtenció de diplomes oficials de coneixement de diferents llengües europees.

f) *Institut de Ciències de l'Educació*. L'Estatut de la UB estableix en l'article 45.3 que la formació del professorat universitari per a l'exercici acadèmic es desenvolupa a través de l'Institut de Ciències de l'Educació.

Per atendre aquest objectiu, la Secció de Formació del Professorat Universitari de l'Institut analitza les necessitats de formació del professorat, estableix les estratègies i dissenya les propostes d'activitats formatives, d'assessorament i de difusió per contribuir a augmentar la qualitat de la docència superior i a afavorir l'adaptació a les noves exigències del context en què s'emmarca l'espai europeu d'ensenyament superior.

g) Altres agents: els vicerectorats, la Gerència i la Direcció de Recursos Humans, els equips deganals, Personal, Mobilitat i Programes Internacionals, el Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació, les comissions delegades, etc.

El Pla de llengües, una eina de GESTIÓ al servei del multilingüisme

El Pla de llengües es desenvolupa per mitjà de línies estratègiques relacionades amb el multilingüisme en quatre àmbits d'actuació per al període 2010-2012:

- 1 Àmbit de la informació i la comunicació institucionals.
- 2 Àmbit de la gestió i l'administració.
- 3 Àmbit de la docència en el grau i el postgrau.
- 4 Àmbit de la recerca i la transferència de coneixement. Campus d'excel·lència internacional Barcelona Knowledge Campus.

Cada àmbit té definits els objectius, els indicadors i la temporalització de totes les accions que hi estan associades, d'acord amb aquestes línies estratègiques:

- Millorar la comunicació multilingüe institucional.
- Millorar la qualitat lingüística.
- Incorporar criteris sobre usos lingüístics en els processos de treball.
- Millorar les competències multilingües del PDI, l'alumnat i el PAS.
- Establir els usos lingüístics en la docència i en la recerca.
- Fomentar la recerca feta en català i millorar-ne la difusió internacional.

El desplegament del Pla de llengües de la Universitat de Barcelona incorpora, d'una banda, diferents elements específics que es desenvoluparan de manera simultània:

- La definició del perfil lingüístic òptim del professorat i el desplegament de la Relació de llocs de treball del personal d'administració i serveis, amb la inclusió de la competència en terceres llengües.
- Els programes d'acompanyament lingüístic en anglès.
- L'oferta formativa en català, castellà, anglès i altres terceres llengües.

I comporta, d'altra banda, un sistema d'autoavaluació per mitjà d'una comissió de seguiment.

El **perfil lingüístic òptim** se centra en la millora de competències en català, castellà, anglès i altres terceres llengües.

Els **programes d'acompanyament lingüístic** en anglès s'adrecen als membres dels diferents col·lectius de la comunitat universitària: professorat, personal d'administració i serveis, i alumnat.

Programa d'acompanyament lingüístic del professorat. El coneixement de l'anglès serà una competència que els estudiants hauran d'assolir. Tal com es descriu més avall, en el Programa d'acompanyament lingüístic de l'alumnat, la UB promourà accions d'alguns membres del professorat que han d'estimular i ajudar els estudiants a adquirir aquestes competències. Això fa convenient l'establiment d'un programa d'acompanyament per al professorat. Aquest programa es desenvoluparà en un mínim de dues fases: *a)* una primera fase d'inici i *b)* una segona fase d'expansió i de manteniment.

a) Fase d'inici. El període d'aquesta fase coincideix amb el primer any de vigència del Pla de llengües (2010-2011). La primera fase s'adreçarà a un màxim de 2 professors per cada 500 estudiants de cada titulació de grau, i implicarà aproximadament 140 professors. Cada ensenyament decidirà, abans de l'assignació de la docència, els mecanismes de selecció del professorat que pugui acreditar la competència lingüística (en aquesta fase en anglès) segons almenys un dels criteris següents:

- Defensa de la tesi en llengua anglesa.
- Estada durant un curs acadèmic en una universitat en què la llengua de treball hagi estat l'anglès.
- Impartició de docència en anglès en una universitat durant un curs acadèmic.